

Tõrva Sõnumid

Tõrva linna ajaleht | august 2012 | TASUTA

Tõrva Loitsu selgub kogu tõde Jüriööst

Sel aastal tähistab Lõuna-Eesti üheks tipp-kultuurisündmuseks tituleeritud Tõrva Loits juba oma viendat sünnipäeva.

Varasematel aastatel publikult alati sooja vastuvõtu pälvinud ja kunstiliselt kõrgetasemelise ürituse korraldajate ideed on aga üha lennukamad – sellel aastal tuuakse publikuni Indrek Hargla etendus "Kogu Tõde Jüriööst", mis on kirjutatud spetsiaalselt Tõrva Loitsule.

"Tõrva Loitsu "Kogu Tõde Jüriööst" kontseptsioon tekkis eelmisel aastal, päev pärast eelmist Tõrva Loitsu, koju sõites. See oli täiesti ootamatu, kuidas Tõrva Loits toimis ning inimestele korda läks. Ligi 2500 inimest olid päris üllatunud, et üks pisike Eesti linn oligi toonud kohale ühe Maarjamaa suurima lava, väärikaimad esinejad, suure valguspargi ja tuleshow ning ehitanud maailma suurimad trummid!" räägib Tõrva Loitsu korraldusmeeskonna liige Reigo Ahven. "See ehe Eesti asi suunatuna avatud publikule oli nii võimas, et idee ühendada tugev mõte meie ajaloo ning teater, muusika ja multimeediariõogatus, tundus loogiline ja võimalik. Etenduse, mis räägib eestluse loitsimisest väesamba sisse, temaatiline visand tekkis paarikümne minutiga ning ülejäänud mõte ühendada lugu vanade tavade väärtustamisest ning hea uus Eesti muusika tuli väga kergelt."

Korraldajate esimeseks eelistuseks näidendi looja valikul oli Indrek Hargla ning suureks üllatuseks jäi üks omanäolisemaid ning rahvusvaheliselt tunnustatumaid Eesti kirjanikke silmapilkselt nõusse. Hargla enda sõnul ei pürgi etendus mingil juhul olema autentse ajaloo tõlgendus, vaid keskseks teemaks on hoopiski loits. Autori sõnutsi on päris ajalooline Jüriöö endiselt mõistatus ja me ei tea tegelikult, mis toimus. "Üks meie rahvuse kõige olulisem pärimus on üleskirjutatud kasutamiseks Saksa Ordu poliitilise dokumendina - Liivimaa noorem riimikroonika - ja see on sisuliselt ordu tegevuse apoloogia. Ma jõudsingi kirjutamise käiguse sellise kummalise tõdemuseni, et ordu propagandistlikust kirjatööst on kõige rohkem kasu saanud eesti rahvas. See on andnud meile eneseusku ja meie ajaloo tähendust. Ehk koguni niivõrd, et kui Jüriööd ei oleks, siis me peaks selle välja mõtlema. Õnneks tegi Bartholomäus Hoeneke selle töö meie eest ära."

Üheks Tõrva Loitsu eesmärgiks seadsid korraldajad sel aastal seoste loomise erinevate kultuuri- ning põlvkonnakihtide vahel. Sellepärast leiab etenduses kaasa lõomas ühelt poolt näiteks Peeter Volkonski ning teiselt poolt Lenna Kuurmaa ja Vaiko Eplik.

Tõrva Loitsu korraldusmeeskond, mis koosneb Tõrva abilinnapeast Maidu Ruusmannist, uue põlvkonna ühest silmapaistvamast lavastajast Mart Kolditsast, ühest Tantsupeo juhtfiguurist Märt Agust, elavast legendist Peeter Volkonskist ja geniaalsest Hardi Volmerist, on Reigo Ahvena väitel vaieldamatult tippude tipp ja siinkohal on võimatu mitte nõustuda.

Neile lisanduvad veel noor ja tunnustatud filmiprodutsent Maarjo Masing, kes teostab kogu etenduse videolahendusi, Kristo Kotkas, kes juhatab helitehnikute armeed, ja Indrek Leht, valgusfestivali peakorraldaja ning Tuleskulptuuride MM idee autor ja teostaja. Ahven usub, et selle-aastase Tõrva Loitsu sisse pandud hea tahe ning loov energia teeks au ka pealinnale. "Seda uhkem tunne on, et kogu see kultuuriline eliid on pannud seljad kokku, et luua midagi meelde jäävat sellisele väikesele, ent olulisele linnale nagu Tõrva.

"Tõrva Loits 2012" algab 11. augustil kell 20.00 Tõrva Gümnaasiumi Pargis, kus esinevad Koit Toome, Jaak Joala lauludega koos Voldemar Kuslapiga, ans. Lenna ja Vaiko Eplik ning No Big Silence & Tiit Kikas. Öhtu krooniks on traditsiooniline loitsu-tseremoonia, milleks tänavu on spetsiaalselt Tõrva Loitsule Indrek Hargla poolt loodud legend, "Kogu Tõde Jüriööst". Etenduse muusika on kirjutanud Peeter Volkonski ja Vaiko Eplik, tekstid Hardi Volmer ja Jarek Kasar, lavastaja on Mart Koldits. Liikumise rohkem kui sajale mehele on seadnud Märt Agu. Tule vaatamängu loovad Trikiivabrik ja Valgusfestival Tulemeistrid.

Tõrva Sõnumid

**TULESKULPTUURID!
MAAILMA SUURIMAD TRUMMID!**

WWW.TORVALOITS.EE

ÜRGNE TULE- JA TRUMMIVAATEMÄNG JÜRIÖÖST

TÕRVA LOITS

11/08 KELL 20:00
TÕRVA GÜMNAASIUMI PARGIS
[VÄRAVAD AVATAKSE 19:00]

KOIT TOOME
JAAK JOALA LAULUDEGA
ERIKÜLALINE VOLDEMAR KUSLAP

KONTSERT-ETENDUS
KOGU TÕDE JÜRIÖÖST

Osalejad: Peeter Volkonski, Lenna Kuurmaa, Vaiko Eplik,
100 tantsijat, salk sõjamehi, 15 trummarit,
Tekst: INDEK HARGLA, Lavastaja: Mart Koldits,
Koreograaf: Märt Agu

**LENNA &
VAIKO EPLIK**

**NO BIG SILENCE
+ TIIT KIKAS**

Piletid eelmüügist 10/16EUR, kohapeal 14/20EUR, lapsed kuni 8a. tasuta!
Piletid saadaval Piletilevis, Statoilis ja Tõrva Turismiinfopunktis.

Tõrva linnal on sõpru mitmel pool Euroopas

Sel aastal on Tõrva linnavalitsus ja aktiivsed linnakodanikud intensiivsemalt suhelnud meie partneritega Norrast, Poolast ja Tšehhist.

Poolas on meie sõpruslinn Lukow, Norras sõprusvald Hemsedal ja Tšehhis Comenius Regio projektipartner Moraavia-Sileesia regioonivalitsus, mis asub Ostrava linnas.

Veebruaris toimunud visiidi ajal kohtusid Comenius Regio projektipartnerid Tõrva abilinnapea Maidu Ruusmanniga, kes kureerib haridusvaldkonda. Käimasolev projekt tegeleb muusika- ja kunstihariduse edendamise, täpsemalt on tegemist Tšehhi ja Eesti muusika- ja

kunstikoolide ühisprojektiga. Kohutumisel abilinnapeaga räägiti huvikoolide õppekavadest, rahastamisest ja arengusuundadest. Külastati ka Tarvastu Muusika- ja Kunstikooli. Samuti oli külalistel hea võimalus näha ja kuulda Mulgimaa muusikakoolide õpilasi ühiselt esinemas Tõrva Kirik-Kammersaalis. Gerta Vister ja Carmen Põldsalu kutsusid partnerid oma konstitutsioonidesse Tõrva Gümnaasiumis. Nüia Gümnaasiumis toimus rahvatantsu õpituba, kus õpiti koos eesti tantse ja tšehhi tantsuõpetaja õpetas meie tantsijatele tšehhi polkat.

Hemsedali rahvamuusikud Tori Johanna Snerte ja Tor ning Janet

Albrigsten külastasid Tõrva ja Lõuna-Eesti muusikuid mai lõpul. Nende reisi eesmärk oli koos kavandada üht rahvamuusikateemalist projekti. Toimusid mitmed kohtumised: Sofia Joonsiga Pärimusmuusika Keskuses Viljandis, Ants Tauliga Torupillitalus, Andre Maakeriga Tuhalaanes, Heino Tartesega Savernas ning ansambliga Jauram Tõrvas. Augustis sõidavad mõned Tõrva muusikud esinema Hemsedali Fausko festivalile.

Mai lõpul toimus Tõrva linna juhtide visiit Lukowisse, kus osaleti Lukowi linna päeval. Tagasi koju tuli Tõrva linna Agu Kabrits kutsega meie noortele jalgpalluritele osaleda järgmisel suvel Lukowis toi-

muval jalgpallturniiril. Kui tavaliselt oleme Lukowi linna delegatsiooni näinud Tõrva linna päeval, siis seekord tulevad nad Tõrva Loitsule. Kontsertetendusele tulevad ka meie külalised Prantsusmaalt, linnast nimega Voisins le Bretonneux, mis on Lukowi sõpruslinn. Lukowi päeval on meie linna juhid nendega sõbraks saanud ja sel aastal on meil au neid võõrustada Tõrvas.

Seega on meil Tõrva Loitsu ajal kaks delegatsiooni välismaalt – Poolast ja Prantsusmaalt.

Tiiu Madal
Tõrva linnavalitsuse
välissuhete spetsialist

ID-kaarti saab vahetada Tõrva konstaablijaoskonnas

Alates 26.06.2012 on võimalik Tõrva konstaablijaoskonnas esitada taotlusi ID-kaardi vahetamiseks. Vahetamiseks on vaja kaasa võtta 1 värvifoto suurusega 40x50 mm (ei tohi olla vanem kui kuus kuud) ja riigilõivu tasumise kohta maksekorraldus.

Alates 6. juulist (k.a) saab Tõrva konstaablijaoskonnas igal reedel kell 9.00-12.00 teha dokumendifotosid. Hiljem saab fotod konstaablijaoskonnast ka kätte.

Esmast dokumenti saab taotleda näiteks Kodakondsus- ja migratsioonibüroo Valga teeninduspunktis (Aia 17, Valga linn) ja samuti saab seal teostada passivahetust.

Infot ID-kaardi vahetamise kohta annab Tõrva konstaablijaoskonna spetsialist Merle Vatter telefonil 766 6287.

Sotsiaalabiameti uudised

Ootame avaldusi esmakordselt kooli mineva lapse vanemalt toetuse taotlemiseks.

Koolimineku toetust on õigus taotleda ühel lapsevanemal või hooldajal juhul, kui tema enda elukoht ja esmakordselt kooli mineva lapse elukoht on rahvastikuregistri andmetel Tõrva linn.

Toetuse suurus käesoleval aastal on 80 eurot. Toetust makstakse Tõrva Linna Sotsiaalabiameti poolt pärast 15. augustit.

Toetuse saamiseks tuleb Tõrva Linna Sotsiaalabiametis täita taotlus või saata digitaalselt allkirjastatult taotlus e-postile: jane.kask@torva.ee või aime.raidla@torva.ee. Avalduse vormi leiab Tõrva linna kodulehelt <https://torva.kovtp.ee/et/avalduste-taotluste-vormid1> – valida tuleb sissetulekust sõltumatu avalduse vorm.

Alanud on lapsetoetuse teise osa taotlemine

16.11.2010 kehtestati Tõrva Linnavolikogu määrusega nr 18, et alates 01.01.2011 hakatakse maksta lapsetoetust kahes osas.

Esimene osa makstakse pärast lapse sündi ja teine osa lapse 18-kuuseks saamisel. Toetuse kõikide osade saamiseks peab lapse ja taotleja elukohana rahvastikuregistris olema registreeritud Tõrva linn.

Toetuse määramise aluseks mõlemal korral on taotleja vormikohane avaldus ja lapse sündinõend.

Toetuse saamiseks tuleb Tõrva Linna Sotsiaalabiametis täita taotlus või saata digitaalselt allkirjastatult taotlus e-postile: jane.kask@torva.ee või aime.raidla@torva.ee. Avalduse vormi leiab Tõrva linna kodulehelt <https://torva.kovtp.ee/et/avalduste-taotluste-vormid1> – valida tuleb sissetulekust sõltumatu avalduse vorm.

Toetuse suurus käesoleval aastal on 200 eurot.

Teade vähekindlustatud peredele

Võimalus on taotleda lapse toiduraha toetust. Laste toiduraha toetust makstakse lasteaias, põhikoolis, gümnaasiumis ja kutseõppeasutuses õppivatele lastele.

Toetust võib taotleda perekond, mille iga liikme netosissetulek kuus jääb pärast järgmiste kulude mahaarvamist alla 128 euro:

- 1) korteriüür ja hooldustasu;
- 2) kütteks ja soojaveearustuseks tarbitud soojusenergia või kütuse maksumus;
- 3) tarbitud vee ja kanalisatsiooni maksumus;
- 4) tarbitud elektrienergia maksumus;
- 5) tarbitud majapidamisgaasi maksumus;
- 6) maamaksukulud;
- 7) olmejäätmete veetasu;
- 8) ühe telefoni kulu leibkonna kohta kuni 6,40 eurot kuus;
- 9) hoonekindlustuskulud;
- 10) lasteaias õppe- ja kohatasu jääb.

Taotlus toetuse saamiseks esitatakse vanemate või hooldaja poolt hiljemalt 15. septembriks perioodi 01.09.-31.01 eest ja 15. jaanuariks perioodi 01.02.-31.08 eest.

Taotlusele lisatakse öiend eelneva kuue kuu sissetulekute ja kulude kohta ning märgitakse ka taotleja nõusolek kanda toetus toetustasumise teenust pakkuva asutuse pangakontole.

Teade toiduabi jagamise kohta

Eesti Punase Risti Valgamaa Seltsi kaudu on Tõrva linna saanud toiduabi.

Käesoleval aastal jagame inimese kohta 2 kg makarone, 0,5 kg helbeid ja 1 kg jahu. Õli saavad paljulapselised (neli ja enam last) ja toimetulekutoetust saavad pered.

Paki saamiseks palume pere esindajal tulla Tõrva Linna Sotsiaalabiametisse tööpäevadel kell 08.00-16.00.

SA Tõrva Haigla tähistab esimest juubelit

SA Tõrva Haigla alustas tegutsemist 2007. aasta juulis, eesmärgiga osutada hooldus- ja hooldusraviteenuseid Tõrva linnas ja piirkonnas elavatele inimestele.

Hetkel pakub organisatsioon tööd 22 töötajale ning samaaegselt osutab vajalikku teenust umbes 200 hooldusravi ja hooldust vajavale inimesele aastas.

Sellest tulenevalt võib lugeda asutuse kohalikus mastaabis vajalikuks ning efektiivseks.

Sihtasutuse tegevuskohaks on Tõrva kesklinnas asuv 3-korruseline hoone, mis kuulub Tõrva linnale.

Aastate jooksul on sihtasutuse omavahendite ja omavalitsuste rahalisel toel investeeritud märkimisväärsed summasid endise Tõrva pangamaja korrastamiseks.

Muuhulgas on värske väljanägemise saanud hoone fassaad ning patsientide liikumist kergendab 2008. aastal paigaldatud invatõstuk maja esimese ja kolmanda korruse vahel.

Koostöö arendab

Samas majas tegutseb veel OÜ Tõrva Tervisekeskus, mis osutab kiirabi teenust, ambulatoorset eriarstiabi, radioloogiateenust, kodusõndus- ja hooldusteenust ning kooli tervishoiuteenust.

Kuigi nimetuse poolest on OÜ Tõrva Tervisekeskus ning SA Tõrva Haigla erinevad asutused, omavad nad sama juhtkonda ning ka mitmed töötajad tegutsevad mõlemas ettevõttes.

Tänu sellisele sümbioosile toimub omavaheline igakülgne koostöö ning patsientide jaoks on teenindus sujuvam.

Hoones asub ka Tõrva Linna Sotsiaalabiamet. Lisaks sellele osutab SA Tõrva Haigla köök nn supiköögi teenust, mille tulemusena saab umbes 20 kohalikku majanduslikes raskustes inimest odavamalt hinnaga sooja sööki süüa.

Haigla köögist viiakse ka sooja

toitu koduhoolduse (sotsiaal-) patsientidele koju.

Kodulähedane hooldusteenus

Eesti Haigekassa lepingu alusel on Tõrva haiglas rahastatud 5-6 voodikohta ühe kalendrikuu jooksul. Patsient saab olla Eesti Haigekassa poolt tasustatavana hooldus- ja hooldusraviteenuseid Tõrva linnas ja piirkonnas elavatele inimestele. Hetkel pakub organisatsioon tööd 22 töötajale ning samaaegselt osutab vajalikku teenust umbes 200 hooldusravi ja hooldust vajavale inimesele aastas. Sellest tulenevalt võib lugeda asutuse kohalikus mastaabis vajalikuks ning efektiivseks. Sihtasutuse tegevuskohaks on Tõrva kesklinnas asuv 3-korruseline hoone, mis kuulub Tõrva linnale. Aastate jooksul on sihtasutuse omavahendite ja omavalitsuste rahalisel toel investeeritud märkimisväärsed summasid endise Tõrva pangamaja korrastamiseks. Muuhulgas on värske väljanägemise saanud hoone fassaad ning patsientide liikumist kergendab 2008. aastal paigaldatud invatõstuk maja esimese ja kolmanda korruse vahel. Haigla patsientide tervist kontrollib kord nädalas kohal käiv konsultatiivne arst. Samuti käivad kohal patsientide perearstid ja võimalik on konsulteerida ka eriarstidega, kes vajadusel tulevad samuti haiglasse abivajaja juurde.

Haigla patsientide tervist kontrollib kord nädalas kohal käiv konsultatiivne arst. Samuti käivad kohal patsientide perearstid ja võimalik on konsulteerida ka eriarstidega, kes vajadusel tulevad samuti haiglasse abivajaja juurde.

Vajalik asutus

Sihtasutuse oluliseks tugivõimeks võib lugeda asjaolu, et organisatsioon on loodud kolme omavalitsusüksuse koostöös, mis muudab asutuse haarde laiemaks.

Samuti on oluline rõhutada, et Tõrva haigla hoones tegutsevad mitmed asutused omavahelises sümbioosis, kasutades maksimaalselt ära olemasolevaid võimalusi ning ratsionaliseerides personali sihtotstarbelist kasutamist.

Heli Holm

SA Tõrva Haigla juhatuse liige

Nägusa fassaadiga haiglahoone muudab Tõrva kesklinna kaunimaks.

Hooldushaigla roll kohaliku elanikkonna teenindamisel SA Tõrva Haigla näitel

2012. aasta kevadel kaitses Maarja Sõrmus Eesti Maailikoolis magistratöö, mis keskendus hooldushaiglate rollile kohaliku elanikkonna teenindamisel. Uuringuobjektiks valis töö koostaja sihtasutuse Tõrva Haigla.

Magistratööst selgust, et patsientide rahulolu küsitluse läbiviimise hetkel oli SA Tõrva Haiglas viibinud patsientide keskmiseks vanuseks 81 aastat, noorim patsient oli vanuses 57 aastat ning vanim 96 aastat. Haiglas viibinutest 24,3% olid mehed ning 75,7% naised.

Kõige kauem olnud patsient on viibinud Tõrva haiglas alates avamisest ehk küsitluse läbiviimise hetkeks 1740 päeva.

Valdav osa haigla klientidest on seal viibinud enam kui aasta, keskmiseks hooldusel viibimise ajaks 745 päeva ehk üle kahe aasta. Tegemist on patsientidega, kes vajavad püsivat meditsiinilist ravi ning hooldekodu taolist teenust samaväärsel tasemel ei paku.

Turvalisuse aspekti juures mainiti korduvalt erinevate patsientide poolt ära see, et lisaturvatunde annab teadmine, et kiirabi töötab samas majas ning juhul kui tekiks olukord, kus öde on teise patsiendiga hõivatud, saaks alati pöörduda kiirabi poole. Samuti on mitmed kiirabi töötajad seotud ka haigla tööga.

SA Tõrva Haigla statistika (seisuga 01.06.2012)

Tasuline hooldus (kokku 33 hoolealust) - Tõrva linn 15, Põdrala vald 6, Helme vald 6, mujalt 5.

Haigekassa poolt rahastatud voodikohad (kokku 46 patsienti) - Tõrva linn 23, Põdrala vald 2, Helme vald 13, mujalt 8.

Koduhooldusteenu osutamise Tõrva linnas

Koduhooldusteenu osutamise suund on Tõrva linnas muutunud viimastel aastatel üha populaarsemaks.

Kui aastal 2002 oli Tõrva linnas koduhooldusel kokku 30 klienti, siis 2012. aasta jooksul on klientide arv juba 54.

Hetkel töötab Tõrva Linna Sotsiaalabiametis neli inimest, kes osutavad antud teenust.

Oleme püüdnud panustada töötajate täiendõppesse. Koos uute teadmiste omandamisega võimaldab koolitusel käimine töötajal hetkeks väljuda igapäevasest rutiinist ja vaadata asju kõrvalseisja pilguga.

Mis on koduhooldusteenus?

Sotsiaalministeeriumi kodulehel defineeritakse, et koduteenused on isikule kodustes tingimustes osutatavad teenused, mis aitavad tal harjumuspärasel keskkonnas toime tulla. Eesmärgiks on aidata vähenenud toimetulekuvõimega inimesel iseseisvalt, pere või sotsiaaltöötaja organiseeritud teenus-

te abil harjumuspärasel keskkonnas ehk kodus toime tulla.

See on üks võimalusi lükata edasi hooldekodusse minekut või seda üldse vältida.

Häbeneda ei ole vaja

Kõige raskem samm kliendi jaoks on tunnustada vajadust abi järele. Sageli häbenetakse seda ning kasutatakse juhuslike inimeste abi, mis ei pruugi alati olla turvaline ja professionaalne.

Sootuks turvalisem on see, et kindlal ajal ja päeval tuleb kindel inimene, kes teostab kokkulepitud toimingud ning see kõik on Tõrva linna kodanikele tasuta. Peale selle on oluline, et abivajajal oleks keegi, kellega suhelda ja nõu pidada.

Samuti on vajalik sellise inimese olemasolu, kes peab sidet kaugel viibivate lastega ja annab neile teada, kui kliendi tervisega on midagi korrast ära ning hoiab ka perearsti kursis inimese tegemistega, rääkimata tubade koristamisest või prügi väljaviimisest. Isegi peenramaa saab tehtud koos abistajaga.

Teenuse tellimine on lihtne

Teenuse saamiseks tuleb soovijal või hädasolijal märkajal lihtsalt Tõrva Linna Sotsiaalabiametisse helistada või tulla kohale ja rääkida oma murest. Sellele järgneb avalduse täitmine ja lepingu sõlmimine.

Oleme püüdnud olla hästi paindlikud. Näiteks oleme lepinguid sõlminud ka ainult pärast haiglat, taastumise ajaks või siis ainult talvekuudeks, sest suvel aitavad lapsed ja lapselapsed.

Enamus teenuse vajajatest on siiski meie pikaajalised kliendid. See, mida teenuse soovija alguses lepingusse kirja paneb, ei pruugi alati olla lõplik ning aja jooksul võib lisanduda ka uusi vajadusi.

Oleme pidevas arengus

Samuti püüame koduhooldusteenu osutamisel juurutada uusi tegevussuundi.

Näiteks mõned aastad tagasi kohaldasime olemasoleva ruumi selleks, et klient saaks vajadusel enast pesta ja soovi korral aitab teda ka meie töötaja.

Võimalik on tuua pesemiseks ka oma pesu. Ka see teenus on tihedalt läbi põimunud koduhooldusega. Nii toome koduhooldusel olevaid kliente pesema ja viime nad pärast koju tagasi.

Ainuke mure selle juures on transpordi puudumine. Koduhooldustöötajatel oleks tunduvalt kergem, kui nad saaksid kasutada transpordivahendit. Kuid ka see mure leidis hiljaaegu lahenduse. Nimelt saabusid 09.07.2012 Tõrva Linna Sotsiaalabiametile elektriautod, mis soetati elektromobiilsuse projekti ELMO kaudu.

Lõpetuseks neile, kes on selle teenuse tellimisele mõelnud: ärge kartke proovida. Tihti kuulen põhjendust, et ei soovi oma ellu võõrast inimest. Aga kui tagasi mõelda, siis oleme ju võõraste inimestega elu jooksul kohtunud ning mõned nendest on saanud meile lähedasteks. Turvaline on toetuda ja loota kindlale ja oskustega inimesele.

Jane Kask

Tõrva linna sotsiaalabiameti juhataja

Kas seaduse tõlgendamisel tuleb lähtuda sättest või mõttest?

Tõrva linna ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni ehitamist pool aastat venitanud ja selle aja võrra linnaelanikke ja –külalastajaid kuumastikul sõitma sundinud omanikujärelevalve hanke vaidluse võiks taandada ühele küsimusele: kas seaduse kohaldamisel ja tõlgendamisel tuleks lähtuda seaduse sättest või mõttest?

Tõrva linn leidis, et lähtuda tuleb seaduse mõttest ja eesmärgist. Oma seisukoha eest seismine ei olnud aga lihtne. Paragrahv on kõver ja ükskõik kui hästi seadusandja ka ei püüaks, ei ole tal objektiivselt võimalik kõiki situatsioone ette näha. Samuti võib see kaasa tuua soovimatut üleregulatsiooni. Kui seadus on veel ka kehva sõnastusega, on see ainult vesi segadusetekitaja veskile.

Ühtse ja selge regulatsiooni puudumisel võetakse appi tõlgendamine ning seda loomulikult viisil, kuidas kliendile kasulik. Nagu märgitud, siis meie vaidluses taanduski küsimus peamiselt sellele, kas tuleks lähtuda õigusaktide formaalsest ja grammatilisest tõlgendusest või peaks vaatama asja sisuliselt – vaatama seadusandja tahet normi jõustamisel.

Muudatused ehitusseaduses

Tõrva linn ega ilmselt ka mitte ükski teine vastustustundlik isik ei saanudki lähtuda milleski muust kui asja sisust. Ja asja sisu oli tegelikult lihtne: 1. maist 2009. aastal laiendati ehitusseaduse paragrahviga 30 lg 1 ehitisele omanikujärelevalve tegemise keeldu ka isikutele, kes on sama ehitist projekteerinud.

Enne kehtis keeld ainult ehitaja suhtes. Normi sisu ja eesmärk on tegelikkuses loogiline ja mõistlik: iseenda töö üle ei tohi järelevalvet teha. Järelevalve eesmärgiks on tagada nõuetekohane ehitamine ja see algab projekti nõuetele vastavuse hindamisest. Seega ei vaata ehitusjärelvalve mitte üksnes ehitaja järele, vaid peab kontrollima ka projekti vastavust. Kui projekt on aga järelvalve enda koostatud, siis selgitab olukorda vanasõna: teise silmas näed pindu, oma silmas palki ei näe. Kahju kannab aga tellija, millest tulenevalt on seadusandja tahe selge – tellija huvide kaitseks ei tohi omanikujärelevalvet teha lisaks ehitajale ka projekteerija.

Eesmärk pühitseb abinõu ja ärilõngu eesmärgiks on kasumi tee-

nimine. Eesmärki silmas pidades ei ole meie vaidlus esimene kord, kus püütakse selgeks teha, et iseeneest lihtne olukord ei ole üldsegi mitte lihtne. Lihtsa asja keeruliseks ajamine on aga iseäranis lihtne: iga seadusnormi sõna tuleb üksikuna ette võtta, kontekstist välja rebida ja anda sellele formaaljuridiliselt korrektne, kuid vaidlejale sobiv tähendus. Sealjuures on oluline „unustada“ normi tegelik eesmärk. Ei ole välistatud, et asja keeruliseks ajamisel ei saagi lõpuks enam keegi asjast aru ja tekkinud segaduses saab vaidleja rahulikult oma eesmärgid täita.

Eelprojekt vs eskiis

Ka nüüd oleks nii läinud, kui Tõrva linnajuhtidel ei oleks olnud südikust mitte üksnes sellisele käitumisele vastu astuda, vaid ka vaidlustada kohtus Riigihangete Ameti juures asuva vaidlustuskomisjoni otsus, milles leiti, et asi ei ole nii lihtne, kui paistab.

Nimelt püüdis Infragate Eesti AS esmalt väita, et ta ei olegi koostanud eelprojekti vaid üksnes eskiisi, hoolimata sellest, et temaga sõlmitud lepingu kohaselt pidi Infragate Eesti AS just nimelt eelprojekti koostama. Lisaks jõustus 13. juulil 2009. aastal keskkonnaministri 2009. aasta 1. juuli määrus nr 34, mis nägi ette struktuurotsete saamise ühe tingimuse eelprojekti. Infragate Eesti AS ei lasknud end segada faktist, et tema poolt koostatud dokumentidel ja kaardimaterjalidel kasutati mõistet „eelprojekt“ – seda olevat tehtud vaid tellija soovil. Lisaks leidis Infragate Eesti AS, et enne 2009. aasta 1. mai seadusemuudatust ei olnudki mõistet „eelprojekt“ seaduses kajastatud.

Samuti püüti kohtuid veenda selles, et tellitud töö ei vastanudki nende tingimustele, mis eelprojektile on ette nähtud ning kuna tehtud tööd ei saa pidada eelprojekti, ei ole Infragate Eesti AS ka ehitust projekteerinud isikuks, kellele ehitusseadusest tulenev keeld omanikujärelevalve teostamiseks laieneks.

Teine küsimuste ring puudutas kitsalt hankemenetluse küsimusi – nimelt püüdis Infragate Eesti AS seada kahtluse alla enda hankemenetlusest kõrvaldamist, jõudes ülimalt formaalse järelduseni, et hankemenetluse ei puutu mitte kuidagi asjaolu, kas hankija ka reaalselt saab või tohib hankelepingut

sõlmida. Tõrva linna ülesanne oli esitatud formaalsed seisukohad sisuliste ja seaduse eesmärki arvestavate väidetega ümber lükata.

Mis on regulatsiooni eesmärk?

Kohtud andsid õiguse Tõrva linna ja halduskohtu praktikas suhteliselt ebatavalisena mõisteti Tõrva linna kasuks välja ka menetluskulud – tavapäraselt peab kohalik omavalitsus ise täies ulatuses oma kulud kandma. Seekord võitis seaduse mõtte järgimine formaalseid JOKK-väiteid.

Lisaks sellele, et täidetud sai seaduse eesmärk ja Tõrva linna ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni ehitamise üle ei hakka järelevalvet teostama eelprojekti koostanud isik, välistas Tõrva linnajuhtide printsiipiaalsus ka võimaluse, et temalt hakatakse kunagi eurotoetusi tagasi nõudma sellel alusel, et toetuste kasutamisel on seadust rikutud.

Omanikujärelevalve teostamine selleks mitteõigustatud isiku poolt oleks üheks selliseks aluseks kahtlemata olnud. Kui aga kohtusse ei oleks pöördutud, olnuks tulemus vastupidine.

Paraku näen oma igapäevatöös üsna sageli seda (ning eriti just eurotoetuste ja riigihangetega seoses), et vastavad ametkonnad ei soovi sageli regulatsioonide formaalsusest ja nende grammatilisest sõnastusest kaugemale vaadata – eks seegi on mõistetav: kui äriühing soovib saada kasumit, siis ametnik püüab vältida olukordi, kus tema võib isiklikult vastutav olla.

Pahatihti ei lähtu euroraha jagavad ja nende kasutamist kontrollivad ametnikud regulatsiooni eesmärkidest, vaid peavad oluliseks juriidilist korrektsust, mis omakorda välistab näpuga näitamise võimaluse mõne Euroopa kontrolli poolt.

Kuni ametnikul pole julgust näha mõne ebaõnnestunud normi sõnastuse või tõlgenduse taga asja sisu ja tervikut, peab toetuse saajal olema julgust formalismile vastu astuda. Terve mõistusega.

Äsjane Tõrva linna kogemus räägib sellise lähenemise kasuks ning loodetavasti innustab ka teisi kohalikke omavalitsusi (ja ka teisi toetuste saajaid) mitte andma alla üha süvenevale formalismi võidukäigule.

Enno Heringson
Advokaadibüroo Ahas&Heringson GLO
vandeadvokaat ja partner

Tõrva linna veemajandusprojekt jätkub raskustest hoolimata

Pooleks aastaks kohtuvaidluste tõttu seisma jäänud Tõrva linna veemajandusprojekt on uuesti hoo sisse saanud.

25.05.2012 allkirjastas OÜ Tõrva Veejõud omanikujärelevalve lepingu konsortsiumiga Wesico Project OÜ/KVVK Tööd OÜ. Lepingupartneri ülesandeks on läbi viia kõik projekti planeeritud hanked ning teostada ka omanikujärelevalvet.

Samuti on läbi viidud hange Tõrva linna tänavate taastamiseks ning hanke võitjaga, osaühinguga Tavt, on sõlmitud 05.06.2012 ka vastavasisuline töövõtuleping. Lepinguperioodi jooksul taastatakse need Tõrva linna tänavad, kuhu on torustikud rajatud ja katsetused teostatud. Tänavate taastamise tööd lõpetatakse augusti alguses.

25.06.2012 avaldati riigihangete registris hanketeade „Tõrva linna vee- ja kanalisatsioonisüsteemide rekonstrueerimine ja laiendamine“. Antud hankele ootame pakkumusi kuni 09.08.2012. Seejärel on vaja läbi viia pakkumuste hindamine ning välja kuulutada edukas pakkuja. Kui edukas pakkuja on välja kuulutatud, siis tuleb oodata 14 päeva ning seejärel saab sõlmida lepingu tööde teostamiseks. Lepingu kestvuseks on planeeritud 365 päeva.

14.08.2012 avaldati riigihangete registris hanketeade „Tõrva linna reoveepuhastusjaama projekteerimis-ehitustööd“. Sellele hankele ootame pakkumusi 14.08.2012. Lepingu kestvuseks on planeeritud 300 päeva.

Kui nende kahe hanke tulemused (hinnad) on teada, siis saab Tõrva linn edasi planeerida oma veemajandusprojekti käiku. Lepinguteni jõuame ilmselt septembris ning torustike ehitusperioodi tipp jääb järgmisesse kevadesse-suvesse.

Kogu projekti käigus on lisaks eelpool nimetatutele veel kavas tamponeerida vanad ja amortiseerunud suurkaevud ning rekonstrueerida Riiska veetöötusjaam, hankida torustike hoolduseks survepesuauto ning rajada vee- ja kanalisatsioonitorustikud ka Tõrva linna reoveekogumialasse jääva, kuid Helme valla territooriumil paikneva Pokardi asumisse.

Kindlasti tuleb arvestada esialgselt planeeritud hindade kallinemisega ning sellest tulenevalt võib tekkida olukord, kus tuleb muuta esialgseid plaane ja planeeritud mahutid.

Kogu veemajandusprojekt peab olema teostatud 2013. aasta lõpuks. Lisaks ehitustööde teostamisele on vajalik läbi viia ka korrigeeritud majandus- ja finantsanalüüs ning koostada projekti lõpparuanded.

Rando Allilender
OÜ Tõrva Veejõud projektijuht

Kogu Riiska linnaosa soojamajandust haldab Adven Eesti AS

Adven Eesti AS (endine nimi Fortum Termest AS) on varustanud Riiska linnaosa korterelamuid soojusega alates 2006. aastast.

Seni oleme soojust oma võrku ostnud L-Katlamaja AS-lt. Katelde olukord ei ole eriti hea, sest omanik on teinud vaid hädapäraseid kulutusi. Tegelikult oleks vaja teha aga suuremaid kulutusi, et oluliselt parandada efektiivsust ja tõsta töökindlust. Kuna nii madala kasuteguriga soojuse tootmist ei ole Konkurentsiamet aktsepteerinud, siis on Adven Eesti AS olnud juba mitme aasta jooksul sunnitud müüma soojust Tõrvas alla selle tegeliku omahinna.

Sel kevadel jõudis olukord kriitilise piirini ja tekkis vajadus uute lahenduste leidmiseks. Korraldasime konkursi huviliste leidmiseks soojuse tootmiseks Tõrvas. Kahjuks reageeris kutsele vaid üks soojuse tootja, kelle pakkumine osutus liialt kalliks. Seetõttu otsustasime ise jätkata lahenduste otsimist. Analüüsisime põlevkiviõli, puidupelletite, puiduhakke kui ka turba põletamist nii olemasolevates seadmetes kui ka võimalikes uutest kateldes. Töö käigus veendusime, et ei ole ühtki sellist lahendust, mille kasutuselevõtt soojuse hind tarbijale langeks.

Tänaseks oleme jõudnud eelkõikulepele L-Katlamaja AS-ga nende soojuse tootmise seadmete, laoplati jms meie käsutusse andmises. Suve jooksul kavatsame katlamajas korrastada katlad, isoleerida torustikud, täiendada automaatikat ja remontida ühe katla ökonomaiseri. Need abinõud parandavad seadmete töökindlust ja tõstavad katlamaja kasuteguri Konkurentsiameti poolt aktsepteeritavale tasemele.

Lähtulevikus on Riiska linnaosas seega nii katlamaja kui ka kaugküttevõrk Adven Eesti vastutusel. See annab meile, ja loodame et ka meie teenuse tarbijatele, suurema kindluse järgnevatel kütteperioodideks. Oleme veendunud, et kaugküte on kõige kindlam, mugavam ja mõistlikuma hinnaga soojusvarustuse viis.

Augustis soovime Tõrvas korralda ka infotunni, kus vastame Riiska linnaosa soojusvarustust puudutavatele küsimustele.

Arbo Reino
AS Adven Eesti kaugkütte tootjuht

17.-18. augustil

TÕRVA MTB TRIATLON

Kõikide osalejate vahel läheb väljalooimisele Airwell portatiivne konditsioneer kliimakaubamaja.ee poolt väärtusega 500 €

TÕRVA TRIATLON 2012 TÕRVA SPORDISELTS Mehed Likuma TRISMILE

Tänane: Tõrva Linnavalitsus, Hasartmängumaksu Nõukogu, Eesti Kultuurkapital, Sotsiaalministeerium, AS Riisu, MediTA kliinik, ALeCoq, loodusturism.ee, Valgamaa Spordiliit, Valga Maavalitsus, Rõngu Pagar, hotell De Tolly, Taagepera loss, OÜ Renlog Eesti, tanklakett Premium-7, kliimakaubamaja.ee

Osalemine tasuta | Lisainfo ja registreerimine www.trismile.ee

Tõrva linna päevad pakkusid üllatusi ja põnevaid taaskohtumisi

Hetk linnapea vastuvõtult. Esireas istuvad väarikad Tõrva linna kuldmärgi saajad Taavet Varendi, Helvi Varendi ja Aleksander Tullus. Tagapool seisavad värsked linnakodanikud koos lapsevanematega, hõbemärgi laureaat Eero Viisu, linnavolikogu esimees Kalle Vister ja linnavalitsuse liikmed.

Tõrva XIX linna päevade raames toimus traditsiooniline linnapea vastuvõtt Tõrva Kirik-Kammersaalis.

Sündmuse peategelasteks olid vastündinud linnakodanikud koos oma vanematega, hõbe- ja kuld- märkide laureaadid ja tunnustust väärivad kaunist kodude omanikud Tõrva linnas.

Esmalt kingiti 22 uuele linnakodanikule nimelised hõbelusikad, misjärel tunnustati kaunist kodude omanikke.

Tõrva Linnahoolituse Asutuse juhataja Heli Otti sõnas, et perekondade Luik (Tikste tänav 10) ja Palumaa (Mäe tänav 4) kodude puhul võib esile tuua lihtsust ja hubasust, kus jätkub värvi-, vormi- ja õieilu kevadest sügiseni. Kindlasti on meie kaunis aedlinnas veel ja veel neid omanäolisi ja ilusaid kodaedu, mis on kujundatud oma käte ja hin-

tega ning väärivad tunnustamist järgmistel aastatel.

Seekordne Tõrva linna hõbemärgi saaja oli ettevõtja ja Tõrva linnavolikogu liige Eero Viisu, kelle abivalmidust on märgatud paljude inimeste poolt. Ta on toetanud väga palju ettevõtmisi ja ka inimesi, kes abi vajavad. Väikeses kogukonnas ei saa lähtuda üksnes parteide peakorteritest tulevatest juhustest, vaid peame lähtuma inimlikest omadustest. Oluline on märgata ja tunnustada neid, kes ka tegelikult on alati toeks ja abiks.

Tõrva linna kõrgeima autasu, kuld- märgi, saajad oli sellel aastal kokku kolm. Esimene neist on Aleksander Tullus, kes on sündinud samal aastal, kui Tõrva sai linnaõigused. Tullus on tuntud kodulinna kunstnik ja kodukandi ajaloo uurija. Mulgi peo järgselt tuli ta minu juurde ja ütles sõnad, mida oli tore kuulda ja loo-

mulikult jagan neid ka teiega: „Olen Tõrvas elanud 60 aastat. See oli ilusaim pidu, mida Tõrvas olen näinud oma pika elua jooksul.“

Järgmised kaks kuldmärki läksid abielupaarile Helvi ja Taavet Varendile, kelle teeneks on Vanamõisa 10-meetrise hüppetorni rajamine. Kindlasti ei ole lugejat, kes ei teaks või ei saaks aru, milline tähtsus on Vanamõisa hüppetornil meie linnale. Selle ilusa loo on ka tänases lehes kirja pannud õpetaja Eve Valliste.

Lõpuks tahan lugejale öelda, et linnapea vastuvõttudel on alati naeru ja nuttu, südamekust ja taasleidmist. Tore on näha ja kogeda, kui mõttes ulatavad käe meie lootusriikas tulevik, praegune toimekas olevik ja meenutusterohke elav ajalugu.

*Agu Kabrits
Tõrva linnapea*

See rääkimata lugu...

Selle loo peategelasteks on noor abielupaar, kes aastal 1955 asusid elama Tõrva ja suutsid lühikes ajaga Tõrva kultuurilukku jätta oma jälje.

Helvi Varendi suunati peale ülikooli lõpetamist Tõrva keskkooli kehalise kasvatuse õpetajaks. Ta oli varemalt tegelenud vettehüpetega, ujumisega ja sportvõimlemisega. Helvi oli 1953. aastal Nõukogude Liidu üliõpilasmeister teateujumises ja edukalt esindanud Eestit Baltimaades torni- ja hooluahüpetes. Helvi oli esimene Eesti noortemeister sportvõimlemises.

Taavet Varendi tuli Tõrva rajooni 1954. aastal Koorküla metsaülemaks. Aasta hiljem, abielludes Helviga, alustas tööd Helme mehhaniseerimiskoolis õpetajana. Tubli ja hakkaja mehena määrati ta 1959. aastal Tõrva rajooni ehituskontori peainseneriks.

Hea ujujana kuulus Taavet ülikooli spordiklubisse ja Kalevi ridadesse ning oli Eesti meistrivõistlustel medalivõitja liblik- ja teateujumises ning veepallis.

Tõrva tulles tegid Helvi ja Taavet kõik, et saada ilusa Vanamõisa järve äärde kaasaegne ujula ja hüppetorn. Noore energilise abielupaarina suudeti Tõrva rajooni täitevkomitee asjamehed nõusse saada ning 1956. aastal läks ehitus lahti. Projekteerijaks valiti Tõrva keskkooli õpetaja Erich Märtsen. 1957. aastal sai ujula valmis.

Helvi ja Taaveti eestvedamisel korraldati Tõrvas 1957. aasta suvel Eesti meistrivõistlused ujumises ja tornihüpetes. Meistrivõistlustest võtsid osa toonased parimad ujujad nagu Ulvi Voog, Endel Edasi jt. Meistri-

võistlused lõppesid demonstratsioonihüpetega uuest hüppetornist. Ujula valmimine oli suureks tõukejõuks Tõrva noortele. Helvi ja Taavet hakkasid korraldama ujumiskursusi. Taavet oli ka vetelpäästeposti rajajaks Vanamõisa järve äärde, korraldades ise väljaõppeid päästjatele.

Tõrva keskkoolis juhendas Helvi sportvõimlemisrühma. Jõuti välja vabariiklikele koolinoorte meistrivõistlustele, kus saavutati mitu auhinnalist kohta. Peale selle juhendas Helvi karaktertantsuringi, iluvõimlejaid ja balletitantsu harustajaid.

Taavet jõudis oma igapäevatöö kõrvalt juhendada poiste puutõrvingi, laskeringi ja viia läbi ujumiskursusi noortele.

Seoses Tõrva rajooni kadumisega 1959. aastal, kadus ka Taaveti töökoht. Noor pere kolis Tartusse, kus Taavet asus tööle EPA maaparanduskateedrisse ja Helvi leidis rakendust spordikoolis. Nii lõppes ühe noore pere lugu Tõrvas. Helvile ja Taavetile oli see kaunis ja mälestusterohke aeg. Vaatamata väarikale eale külastavad nad igal suvel Tõrvat, et meenutada oma noorusaega.

Seda suve jääb Helvile ja Taavetile meenutama linnapea Agu Kabritsa vastuvõtt kammersaalis, kus neile anti üle Tõrva linna kõrgeim autasu – kuldmärk. Nende algatusel Vanamõisa järve äärde rajatud ujula koos hüppetorniga on Tõrvale toonud tuntuks aastakümneid ja olnud magnetiks paljudele Tõrva külastajatele.

*Eve Valliste
Tõrva linnavolikogu liige*

Tõrva tuli Eesti linnade suvemängudel kuuendaks

30. juunist kuni 1. juulini Paides ja selle lähiümbruses toimunud Eesti linnade suvemängudest võttis osa üle 800 sportlase kokku 25 Eesti linnast.

Linnade esindajad võtsid omavahel mõõtu kergerõustikus, petankis, naiste ja meeste võrkpallis, mälumängus, jalgrattakrossis, orienteerumises ning linnajuhtide mitmevõistluses. Paremisarvestust peeti kahes kategoorias (üle ja alla 10 000 elanikuga linnad) ja üldarvestusse läksid kergerõustiku ja veel viie parima ala tulemused.

Tõrva linn saavutas enam kui neljakümne sportlase kaasabil väikeste linnade paremusjärjestuses kuuenda koha ning absoluutarvestuses seitsmenda koha.

Kordalainuks võib Tõrva jaoks pidada orienteerumist (V koht), jalgrattakrossi (VI koht) ja naiste võrkpalli, kus saavutati seitsmes koht.

Lisaks saavutas Tõrva linnavolikogu liige Jaanus Vörk linnajuhtide võistlusel auhinnalise teise koha. Kergerõustiku üldarvestuses jäi Tõrva linna tulemuseks küll 11. koht, kuid erinevate alade löikes said medalid kaela mitmed meie linna sportlased: Mirell Luik - neidude A vanuseklassis parim odaviskes ja kolmas kuulitõukes, Marcella Liiv - neidude A vanuseklassis kolmas odaviskes, Kirke Kirt - naiste vanuseklassis teine koht kuulitõukes ja kettaheites, Marje Vahtre - naisveteranide II grupis teine koht odaviskes, Harri Mägi - meesveteranide II grupis kolmas koht kettaheites, Jaanus Vörk - meesveteranide II grupis kolmas koht 1500 m jooksus.

37. Eesti linnade suvemängud võitis üldarvestuses Türi linn, mis ühtlasi oli ka parim väikelinn. Teise koha saavutas Rakvere linn, olles parimaks suurte linnade kategoorias ning kolmas koht kuulus Hiiumaa pealinnale Kärdlale. Suvemängudest võtsid osa kõik Valgamaa linnad. Üldarvestuses jäi Otepää üheksandale ja Valga linn neljateistkümnendale kohale.

Tõrva linnavalitsus tänab kõiki, kes aitasid Tõrva linna edukalt Eestimaa linnade suvemängudel esindada.

*Maido Ruusmann
Tõrva abilinnapea*

Tõrva võitis ülekaalukalt Valgamaa valdade ja linnade suvemängud

Juuni alguses toimusid järjekordsed Valgamaa valdade ja linnade suvemängud, millest võtsid osa kõik maakonna 13 omavalitsust.

Suvmängude kavas olid kergerõustik, kalapüük, jalgpall, orienteerumine, maastikujalgratta sõit, pentank, turniirbridž, tänavakorvpall, discgolf ja mälumäng. Eraldi arvestust peeti üle ja alla 2000 elanikuga omavalitsuste osas.

Tõrva linna sportlastel õnnestus võtta võit tänavakorvpallis, maastikujalgratta sõidus ning jalgpallis ja teine koht saadi kalapüügis ning orienteerumises. Kolmas koht saavutati turniirbridžis, neljas koht mälumängus ja viies koht kergerõustikus. Eelnimetatud tulemused andsid Tõrva linnale 93 punkti, mis tagas kokkuvõttes esikoha nii üle 2000 elanikuga omavalitsuste arvestuses kui ka mängude üldarvestuses.

Täname kõiki Tõrva linnale võidu toonud sportlasi!

*Maido Ruusmann
Tõrva abilinnapea*

Tõrva linna läbib 22. augustil Balti velotuur

22. augustil läbib Tõrva linna Balti velotuur, millest võtab osa jalgrattureid kokku 15 riigist.

Velotuuri II etapile antakse start kell 12.00 ning vahefiniš toimub Tõrva Riiska linnaosas asuva spordihoone ees orienteeruvalt kell 13.00 - oodatud on kõik huvilised! Edasi kulgeb rattasõit läbi Jõgeveste Otepäele.

Seoses rahvusvahelise rattasõiduga kaasnevad Tõrva linnas liikluskorralduse muudatused. Oluline on jälgida liiklusreguleerijate märguandeid, kes peavad osa linnatänavaid ohutuse tagamiseks lühiajaliselt sulgema.

2010. aastal allkirjastasid kolme Balti riigi rattaliitude presidendid kokkuleppe, millega otsustati taastada 50ndatel aastatel alguse saanud rahvusvaheline velotuur.

*Harald Laidre
Tõrva linna spordimetoodik*

Saame tuttavaks - Harald Laidre

1957. aastal Tõlliste sündinud Harald Laidre lõpetas 1972. aastal Tõrva keskkooli ning omandas kutsehariduse 1979. aastal toonases Viljandi Kultuurikoolis.

Harald Laidre töötas aastatel 1994 - 2007 Ritsu spordibaasi juhatajana ning kuni käesoleva aasta suveni oli ta tegev Pärnumaal, olles Lavassaare valla kultuuri- ja spordijuht ning Lavassaare Lasteaed-Algkooli kehalise kasvatuse õpetaja. 2008. aastal pälvis ta Pärnumaa parima spordiedendaja tiitli.

Alates 2012. aasta juulist on Harald Laidre ametis Tõrva linna spordimetoodikuna ning täidab ajutiselt ka kultuurimaja juhataja kohuseid.